

HRVATSKI SABOR

**Odbor za financije i
državni proračun**

KLASA: 400-06/23-01/31

URBROJ: 6521-5-23-

Zagreb, 15. studenoga 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

**PREDMET: Prijedlog Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i
projekcija za 2025. i 2026. godinu
- izvješće s objedinjene rasprave**

Uz Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu, podnose se i:

- **Prijedlozi financijskih planova izvanproračunskih korisnika za 2024. godinu i projekcija planova za 2025. i 2026. godinu za:**
- **Hrvatske vode**
- **Hrvatske ceste d.o.o.**
- **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost**
- **Hrvatsku agenciju za osiguranje depozita**
- **Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje**
- **Centar za restrukturiranje i prodaju**
- **Hrvatske autoceste d.o.o.**
- **HŽ Putnički prijevoz d.o.o.**
- **HŽ Infrastrukturu d.o.o.**

Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora raspravio je na 91. sjednici, održanoj 15. studenoga 2023. godine, Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske aktom od 9. studenoga 2023. godine.

Odbor je, na temelju svoje nadležnosti iz članka 73. Poslovnika Hrvatskoga sabora, raspravljao o Prijedlogu državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (zajedno s pripadajućim aktima), kao matično radno tijelo.

Rasprava je provedena objedinjeno s Konačnim prijedlogom zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, drugo čitanje, P.Z. br. 581.

Uvodno je predstavnik Vlade Republike Hrvatske predstavio Prijedlog državnog proračuna za 2024. i projekcija za 2025. i 2026. godinu.

Što se tiče makroekonomskih pokazatelja, istaknuo je da se u 2024. godini predviđa nastavak razmjerno pozitivnih gospodarskih kretanja, ali i visok stupanj neizvjesnosti, kao i dominantni negativni rizici, što predstavlja izazove za ekonomsku politiku u cjelini te posebice fiskalnu politiku. U 2024. godini predviđa se realni rast BDP-a od 2,8%, dok se u preostale dvije godine projekcijskog razdoblja očekuje gospodarski rast od 2,7% u 2025. te 2,5% 2026. godini. Dodao je da je Europska komisija objavila jesenske projekcije koje su u skladu s onim što očekuje i Vlada Republike Hrvatske. Inflacija potrošačkih cijena bi u 2024.

trebala usporiti na 3,1% te potom na 2,4% u 2025. i 2,2% u 2026. godini. Tržište rada obilježavaju iznimno povoljna očekivanja uslijed pozitivne dinamike gospodarske aktivnosti u uvjetima prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom u svim glavnim djelatnostima te povoljnih trendova migracijskog salda.

Govoreći o prihodima, istaknuto je da su, uzevši u obzir makroekonomska očekivanja, u 2024. godini ukupni prihodi državnog proračuna planirani u iznosu od 28,5 milijardi eura i bilježe rast od 3%, dok su za 2025. projicirani u iznosu od 30,1 milijardi eura, a za 2026. u iznosu od 30,6 milijardi eura. Porezni prihodi u 2024. godini rastu za 4,2% i projicirani su u iznosu od 16,1 milijardu eura. U narednim godinama očekuje se njihov daljnji rast pa su tako u 2025. projicirani u iznosu od 16,9 milijardi eura, odnosno uz međugodišnji rast od 4,9%, dok se u 2026. godini očekuju u iznosu od 17,6 milijardi eura i bilježe rast od 4,3%. Najznačajnije komponente prihoda su porez na dodanu vrijednost, projekcije čega su temeljene na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Tako se u 2024. planira ostvariti 10,9 milijardi eura prihoda od PDV-a (rast od 6,9%), dok projekcije za 2025. iznose 11,6 milijardi eura, odnosno 12,3 milijarde eura za 2026. godinu. Prihod od poreza na dobit za 2024. planiran je u iznosu od 2,2 milijardi eura (u 2025. i 2026. godini projiciran u iznosu od 2,2, odnosno 2,3 milijardi eura). Prihod od posebnih poreza i trošarina planira se u iznosu od 2,5 milijardi eura u 2024. (u 2025. i 2026. godini planiraju se na razini od 2,6 milijarde eura). Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2024. - 2026. temeljene su na očekivanom kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. U 2024. godini u državni proračun planira se prikupiti 4,6 milijardi eura prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje (rast od 5,4%); projekcija za 2025. iznosi 4,9 milijardi eura, a za 2026. godinu 5,1 milijardi eura. Značajan učinak na prihode proračuna imaju i pomoći EU (sredstva iz novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027., kao i sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost). Ukupno planirani prihodi od pomoći u 2024. iznose 3,6 milijardi eura (u 2025. i 2026. godini iznose 3,9, odnosno 3,3 milijardi eura).

Kad je riječ o rashodima, rečeno je da su u 2024. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani u iznosu od 32,6 milijardi eura, što je 11,2% ili 3,3 milijarde eura više u odnosu na tekući plan za 2023. godinu. U 2025. godini ukupni rashodi planirani su na razini od 33,3 milijarde eura, a u 2026. projiciraju se na razinu od 32,9 milijardi eura. Povećanje rashoda u iznosu od 3,3 milijarde eura u 2024. godini rezultat je povećanih izdvajanja za: zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu i zaposlene u ustanovama u zdravstvu) u iznosu od 1,5 milijardi eura uslijed primjene ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima i odlukama Vlade o isplatama dodataka, kao i uključivanja 22 opće bolnice i ustanove u zdravstvu u državni proračun te očekivane primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama; mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 1,1 milijardu eura uslijed očekivane indeksacije mirovina po općim i posebnim propisima i očekivanog porasta broja umirovljenika; provedbu projekata financiranih iz bespovratnih sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 723,4 milijuna eura; troškove obnove i sanacije štete nastale uslijed potresa u iznosu od 418,0 milijuna eura; nadoknadu troškova Hrvatskoj elektroprivredi d.d. vezanih uz financiranje obveze osiguranja zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske u skladu s Odlukom VRH u skladištu PSP Okoli u iznosu od 273,4 milijuna eura; nadalje, povećanje vezano za različita socijalna davanja - inkluzivni dodatak kao novu novčanu naknadu kojom se objedinjavaju, ali i povećavaju se postojeća prava za osobe s invaliditetom u iznosu od 234,7 milijuna eura, osobnu asistenciju koja je postala zakonsko pravo u iznosu od 116,7 milijuna eura, doplatak za djecu zbog relaksacije uvjeta za ostvarivanje prava u iznosu od 114,5 milijuna eura; financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture u iznosu od 87,4 milijuna eura; povećanje kapaciteta LNG terminala te jačanje plinske

infrastrukture izgradnjom četiri plinovoda u iznosu od 78,5 milijuna eura; Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje za pokriće troškova zdravstvene zaštite u iznosu od 74,4 milijuna eura; energetske obnovu zgrada u svrhu povećanja energetike učinkovitosti u iznosu od 68,8 milijuna eura; fiskalnu održivost dječjih vrtića u iznosu od 52,4 milijuna eura; nabavu borbenih vozila Bradley te njihovog dovođenja u ispravno stanje i isporuku Oružanim snagama u iznosu 42,1 milijun eura.

Smanjena su izdvajanja za: provedbu projekata financiranih iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova kao posljedica završetka programskog razdoblja 2014. - 2020. te razdoblja korištenja sredstava Fonda solidarnosti Europske unije u iznosu od 1,4 milijarde eura; otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije u iznosu od 153,0 milijuna eura budući da se ova mjera Vlade u skladu s preporukama Europske komisije planira provoditi do kraja ožujka 2024.; jednokratno primanje korisnicima mirovinskih primanja koje je u 2023. isplaćivano temeljem odluka VRH kako bi se ublažile posljedice inflacije u iznosu od 136,1 milijun eura.

U 2024. godini manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji projiciran je na razini od 3,8 milijardi eura ili 4,6% BDP-a. U 2025. isti se projicira u iznosu od 2,9 milijardi eura ili 3,4% BDP-a, a u 2026. godini u iznosu od 2,1 milijardi eura ili 2,3% BDP-a. Pritom je manjak državnog proračuna u 2024. planiran na razini od 5% BDP-a (u 2025. i 2026. na razini od 3,7% BDP-a odnosno 2,5% BDP-a). Izvanproračunski korisnici će u promatranom razdoblju bilježiti višak, i to od 0,1% BDP-a u 2024. (0,1% BDP-a u 2025. i 0,04% BDP-a u 2026. godini). Višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024. projiciran je u iznosu od 0,3% BDP-a, a u 2025. i 2026. u iznosu od 0,2%, odnosno 0,1% BDP-a.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj, tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 1,9% BDP-a u 2024., odnosno 1,6% BDP-a u 2025. godini. U 2026. godini, planira se nastavak snažnije fiskalne konsolidacije s rezultirajućim manjkom opće države od 1,5%.

Očekuje se i daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u te će on iznositi 58% BDP-a u 2024., odnosno 56,6% BDP-a u 2025. godini. Potom će se i dalje nastaviti smanjivati te će u 2026. godini dosegnuti razinu od 55,5%.

Navedenim kretanjima bit će ispunjen kriterij proračunskog manjka i javnog duga sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu.

Odbor je raspolagao i pisanim 26. Stajalištem Povjerenstva za fiskalnu politiku o Prijedlogu državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu od 14. studenoga 2023. godine, koje je zamjenik predsjednice Povjerenstva ukratko izložio. Povjerenstvo je ocijenilo ovakav prijedlog proračuna pozitivnim, posebno pohvaljujući makroekonomske pokazatelje i smanjenje javnog duga, istovremeno pozivajući na odgovorno upravljanje javnim financijama zbog rizika kojima su izložene. Ponovno je istaknuta potreba za jačanje gospodarstva i provedbu strukturnih reformi.

U raspravi na Odboru članovi su pohvalili prijedlog državnog proračuna, istaknuvši da je, kao i prethodni, promišljen i razborit. Makroekonomski pokazatelji su dobri, kao i trendovi, a proračun je planiran oprezno, konzervativno, ali kvalitetno. Govoreći o povećanju rashoda od 3,3 mlrd. eura, ukazano je da se radi o brojnim pravima - iz mirovina i mirovinskog osiguranja, invalidnina, rashodima za zaposlene u skladu s kolektivnim ugovorima i drugima. U odnosu na bolnice, koje ulaze u državni proračun, istaknuto je da je posebno važno kako će se upravljati tim sredstvima od preko jedne milijarde eura. Izraženo je zadovoljstvo i pohvaljeno smanjenje javnog duga, pri čemu je posebno naglašeno da se po prvi put radi o smanjenju ispod 60% BDP-a, što ukazuje na dodatne pozitivne učinke uloženi

napora, i jedna smo od rijetkih država koja je na tako niskoj razini. Izneseno je mišljenje da je sredstva, neovisno o tome iz kojih izvora dolaze, posebno važno ulagati u razvoj poduzetništva i poljoprivrede, kako bi i ubuduće rast bio pozitivan, bez obzira na događanja na europskoj razini (recesijska kretanja), koja i mi možemo osjetiti.

Članovi Odbora osvrnuli su se i na najnovije procjene Europske komisije, istaknuvši da su projekcije Vlade Republike Hrvatske unutar tih okvira te da je Hrvatska pohvaljena zbog uspješne apsorpcije sredstava iz europskih fondova. Naglašeno je kako i procjene rejting agencija i procjene Europske unije govore da idemo u dobrom smjeru.

Pohvaljeno je obrazloženje proračuna, koje je jasnije u odnosu na obrazloženja prethodnih proračuna. Ukazano je na određene nejasnoće, odnosno raskorake u podacima iskazanima po nacionalnoj i ESA metodologiji, za što je pojašnjeno da se radi o različitom evidentiranju kod te dvije metodologije, te je predloženo da se ubuduće u proračunu stavi napomena za te stavke.

Govoreći o očekivanom rastu od 2,8%, skrenuta je pozornost na veliki pad narudžbi (do 70%) pojedinih vanjskotrgovinskih partnera te na recesiju pojedinih država članica Europske unije, što kod nas još nije vidljivo, te je potreban oprez. Pozdravljen je i rast plaća, pri čemu je pozvano na dodatno porezno rasterećenje plaća, pogotovo kao rezultat porezne reforme. Kako je rečeno, nakon Švedske, Hrvatska je druga po poreznom opterećenju plaća. Posebno se apelira na porezno rasterećenje srednjih i viših plaća, budući da je potrebno zadržati visokoobrazovanu radnu snagu. Pojedini članovi Odbora zatražili su pojašnjenje o utjecaju zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zbog određenih projekata u udjelu javnog duga u BDP-u, informacije o produžetku subvencija za električnu energiju nakon ožujka 2024. godine, a zatražene su i informacije kako se i gdje u proračunu evidentira trošak arbitraže za Agrokor, kao i sredstva koja se moraju vratiti EU-u nakon nezakonitog trošenja.

Predstavnici Vlade pojasnili su da su zaduženja svih korisnika uzeta u obzir prilikom izrade proračuna i projekcija, kao i da neće doći do produžetka subvencija za električnu energiju, prije svega, jer se očekuje da za to neće biti potrebe, s obzirom na stabilizaciju tržišta, a i preporuke EK. Naglašeno je da će Hrvatskoj krajem mjeseca biti uplaćeno 700 milijuna eura te ćemo tada postati prvi po uspješnosti u povlačenju sredstava, a do kraja sljedećeg mjeseca uputit će se zahtjev za četvrtu isplatu. Što se tiče rasterećenja plaća, poreznom reformom omogućeno je jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da idu u tom smjeru. Posebno je obrazloženo da se od 3,3 milijarde eura više od 1,25 milijardi eura odnosi na metodološku prilagodbu, jer bolnice od 2024. godine ulaze u državni proračun. Najnovije projekcije EK, uz minimalna odstupanja, na tragu su onih koje i Vlada Republike Hrvatske očekuje, a u usporedbi s drugim državama članicama eurozone, Hrvatska je peta po deficitu koji se predviđa za sljedeću godinu, a na istom mjestu je i po smanjenju udjela javnog duga u BDP-u.

Nakon rasprave, Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora odlučio je većinom glasova (7 glasova „ZA“ i 2 glasa „PROTIV“) Hrvatskome saboru predložiti donošenje

DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2024. GODINU I PROJEKCIJA ZA 2025. I 2026. GODINU

te odluka o davanju suglasnosti na:

- **Financijski plan Hrvatskih voda za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu**
- **Financijski plan Hrvatskih cesta d.o.o. za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu**
- **Financijski plan Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu**

- Financijski plan Hrvatske agencije za osiguranje depozita za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu
- Financijski plan Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu
- Financijski plan Centra za restrukturiranje i prodaju za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu
- Financijski plan Hrvatskih autocesta d.o.o. za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu
- Financijski plan HŽ Putničkog prijevoza d.o.o. za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu
- Financijski plan HŽ Infrastrukture d.o.o. za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu.

Također, na temelju članka 247. stavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za financije i državni proračun Hrvatskome saboru predlaže da se o točkama dnevnog reda Prijedlog državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu i Konačni prijedlog zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, drugo čitanje, P.Z. br. 581 provede **objedinjena rasprava**.

Obrazloženje:

S obzirom na to da su navedeni prijedlozi uzajamno povezani, predlaže se provedba objedinjene rasprave.

Za izvjestiteljicu na sjednici Hrvatskoga sabora određena je zastupnica Grozdana Perić, dipl. oec., predsjednica Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA
Grozdana Perić, dipl. oec.

